

به نام خدا

روستای همام

بیتش باغباداران

مهدی ارهنگ

به قلم حسینعلی مختاری همامی

سرشناسه	: مختاری همای، حسینی، ۱۳۳۴ -
عنوان و نام پدید آور	: روستای همام / حسینی مختاری همای.
مشخصات نشر	: اصفهان: کنکاش، ۱۳۹۲.
مشخصات ظاهری	: ۵۱۶ ص.
شابک	: 978-600-136-143-2
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
موضوع	: همام
رده بندی کنگره	: DSR ۲۱۷/م ۱۶م ۱۳۹۲
رده بندی دیویی	: ۹۳۴/۹۵۵
شماره ثبت اسامی ملی	: ۳۱۰۵۳۷۳

اقتدار کنکاش نشر تهران سال ۱۳۹۰ و ناشر برگزیده ی استان سال ۱۳۸۸

روستای همام بخش باغبادران

مؤلف:	حسینی مختاری همای
ناشر:	انتشار کنکاش
نوبت چاپ:	اول
تاریخ نشر:	۱۳۹۲
تیراژ:	۱۰۰۰ جلد
مدیر تولید:	محمد جزینی
ویراستار:	مرضیه کاظمی
صفحه آرای:	قاصدک اسپادانا
طرح جلد:	محمد حسین جزینی
چاپ:	کنکاش
صحافی:	تیراژه
قیمت:	۴۰۰۰ تومان
شابک:	978-600-136-143-2

اصفهان، سه راه حکیم نظامی، ابتدای خیابان ارتش، چاپ و نشر کنکاش

تلفن: ۶۲۵۸۰۴۹ (۰۳۱۱)

مرکز پخش: سه راه حکیم نظامی - جنب بانک صادرات - کتابفروشی قدس

تلفن: ۶۲۴۷۱۳۸

فهرست مطالب

۱۳	خلاصه‌ای از زندگی نویسنده:
۱۵	مقدمه
۱۷	استان اصفهان و شهرستان لنجان از نظر تقسیمات کشوری
۱۸	شهرستان لنجان
۱۹	استفاده از منابع آب‌های شهرستان لنجان
۲۰	شهرستان لنجان از نظر تاریخی، فرهنگی و اجتماعی
۲۴	شخصیت‌های مذهبی شهرستان
۲۸	بخش باغادران
۲۸	شناخت موقعیت جغرافیایی و تقسیمات سیاسی
۲۸	مناظر و مناطق ارزشمند زیست محیطی بخش باغادران
۳۱	زیارتگاه شاه خراسانی
۳۲	زیارتگاه قرآن سعید آباد
۳۴	سرگذشت قرآن سعید آباد
۳۶	تأسیس نهادهای دولتی در باغادران
۳۷	مشاهیر و فرهیختگان علمی و فرهنگی معاصر منطقه لنجان
۶۳	سید ابراهیم صفوی همامی
۶۴	سرهنک سید مرتضی صفوی همامی
۶۵	سردار سر لشکر دکتر سید یحیی (رحیم) صفوی همامی
۶۶	سرتیپ پاسدار شهید سید محسن صفوی همامی
۶۷	دکتر سید سلمان صفوی همامی
۶۸	دکتر سید مصطفی (معجد) صفوی همامی
۶۹	دکتر شهاب مختاری همامی
۶۹	دکتر سید ریحان صفوی همامی
۷۰	دکتر سید محسن صفوی همامی
۷۲	نخبران روستای همام
۷۵	علما و شخصیت‌های علمی و فرهنگی روستای همام
۷۶	اساتید دانشگاه

۷۷	فرهنگیان.....
۷۸	نظامیان.....
۷۹	پزشکان.....
۸۰	کارشناسان و کارمندان ارشد.....
۸۲	مهندسين.....
۸۸	میران و کارمندان بانک‌ها.....
۸۹	شهدای روستای همام.....
۹۲	روستای همام تمام - همام - دهمام - دیموم - دیمون.....
۹۳	جغیت روستا.....
۹۴	حدود محلیت جغیت روستای همام.....
۹۴	تاریخ پیدایش روستا.....
۹۶	روستای همام در یک نگاه.....
۱۰۳	فعالیت‌های انجام شده توسط اعضا محترم شورای اسلامی روستای همام.....
۱۰۵	روستای همام از نظر فرهنگی.....
۱۰۸	آموزش قرآن و هنرهای دستی به زنان.....
۱۰۸	قلاّب‌دوزی.....
۱۰۹	تقدیر و یادى از بزرگان.....
۱۱۲	شاعر و نوازنده‌ی همامی.....
۱۱۳	یادی از سال‌های قحطی.....
۱۱۷	علل مهاجرت مردم از روستا.....
۱۱۷	راه‌های ارتباطی همام.....
۱۲۰	حمام روستا:.....
۱۲۱	کشاورزی روستا.....
۱۲۳	قنات‌ها و مزارع روستای همام به شرح زیر می‌باشد:.....
۱۲۵	قنات اردا (اردال):.....
۱۲۵	قنات چی.....
۱۲۶	مزارع روستا.....

۱۲۶	دره‌ی منجه بالایی و دره‌ی منجه پایینی
۱۲۷	اسیل سری و اسیل میانی
۱۲۷	اسیل پایینی (دره مرغی پایینی)
۱۲۷	مزرعه‌ی دره مرغی سفلی (مزرعه‌ی آقا ابراهیم صفوی)
۱۲۸	مزرعه‌ی مشهدی صفر
۱۲۸	مزرعه‌ی چشمه سوردی
۱۲۸	مزرعه‌ی توتی
۱۲۹	آب‌قوای رو
۱۳۰	محصولات کشاورزی روستا
۱۳۰	گندم
۱۳۲	جو
۱۳۲	نخود
۱۳۳	عدس
۱۳۳	ماش
۱۳۳	خشخاش
۱۳۴	برنج
۱۳۴	ارزن
۱۳۵	پنبه
۱۳۵	زردک (هویج)
۱۳۵	اسفناج
۱۳۶	پیاز
۱۳۷	تره
۱۳۷	گشنیز
۱۳۷	جعفری
۱۳۷	ترب
۱۳۷	لوبیا
۱۳۸	درختان روستا

۱۳۸	درخت بادام
۱۳۸	بادام شیرین
۱۳۹	گردو
۱۳۹	زردآلو
۱۴۰	کیاهان وحشی محلی
۱۴۰	گون
۱۴۱	ماکیان (پرندگان روستا)
۱۴۱	نخجشک
۱۴۲	کلاغ
۱۴۳	کبوتر چاهی
۱۴۳	کیک
۱۴۴	بلدرچین
۱۴۵	جغد
۱۴۵	مرغ حق
۱۴۶	شانه به سر
۱۴۷	دامداری و دامپروری
۱۴۷	حیوانات اهلی روستا
۱۴۷	میش
۱۴۸	بز
۱۴۸	گاو ماده (ماده گاو) (ماگو)
۱۴۸	گاو نر (ورز گاو) ورزو
۱۴۹	الاع
۱۴۹	اسب
۱۴۹	قاطر
۱۵۰	حشرات
۱۵۲	گزندگان محلی
۱۵۲	انواع مارهای سمی

۱۵۳		مراسم روستا
۱۵۳		مراسم عزاداری حسینی
۱۵۶		مراسم ماه مبارک رمضان در روستای همام
۱۵۷		مراسم شب چله (شب یلدا)
۱۵۸		مراسم چهارشنبه سوری (چهارشنبه ی آخر سال)
۱۵۹		مراسم شب نشینی زمستانی
۱۵۹		مراسم گاه کشان
۱۶۰		مراسم عید نوروز دید و بازدیدها
۱۶۱		مراسم سینه بذر
۱۶۲		مراسم ازدواج سر دشته
۱۶۶		شب سوم بعد از شبی و دهم داماد
۱۶۶		مراسم تشییع و خاکسپاری
۱۶۸		بازی های محلی
۱۶۸		المختر بازی
۱۶۸		کشتی گیری
۱۶۸		چوب و پل بازی (الک دو لک)
۱۶۹		قار قاره بازی
۱۷۰		ضرب المثل های رایج روستا
۱۸۳		اشعاری از دیوان شعر مرحوم استاد محمد علی دهمامی
۱۸۴		در مدح امام حسین (ع)
۱۸۵		اشعاری از دکتر سعید صفوی همامی
		روستای خوریم همام
۱۸۷		اشعاری از حاج منصور امینی باغبادرانی
۱۸۷		ای باغبادران که بهشت طبیعتی
۱۸۸		مادر من باغبادران
۱۹۰		آه سرد
۱۹۷		شیوه ی خواندن و نوشتن وزن ها

- شیوه خواندن و نوشتن ارقام ریالی ۱۹۹
- اسناد قدیمی دست نوشته ۲۰۱
- قسمتی از صورت قباله ۲۰۳
- دست خط مرحوم احمد میرزا صفوی همامی ۲۰۴
- صورت قباله ۲۰۶
- شکایت اهالی محل به مجلس شورای ملی ۲۰۷
- طلب شهادت از اهالی محل برای ورثه‌ی غلام حسین ۲۰۸
- کسب‌ها قدیمی و نوگاران ۲۱۲
- هدف انگیزه‌ی کارنده ۵۰۴
- منابع و مآخذ ۵۰۵
- منابع تحقیق ۵۰۶
- نظریه‌ی استادان و پیش‌گسوتان محترم مورد کتاب همام ۵۰۸
- فهرست اعلام ۵۱۱

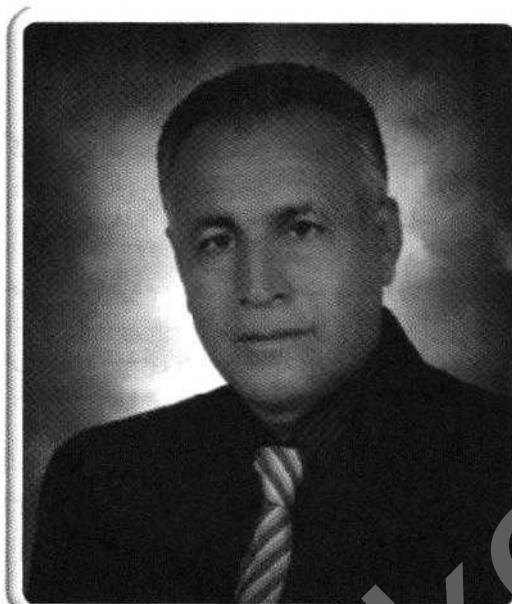
خلاصه‌ای از زندگی نویسنده:

من در سال ۱۳۳۴ در روستای همام متولد شدم. تحصیلات ابتدایی را در روستای همام و تحصیلات متوسطه را تا سوم دبیرستان در دبیرستان قوامی زاده‌ی باغبادران به پایان رسانیدم. کلاس چهارم دبیرستان را نیز در دبیرستان کورش اصفهان گذراندم. سپس با شرکت و قبولی در امتحانات ورودی دانش سرا و مصاحبه وارد دانش سرای شهرستان نائین شدم و بعد از گذراندن دوره تربیت معلم در آبان ماه سال ۱۳۵۴ برای خدمت مقدس سربازی به مرکز آموزش دانش سرای گرگان اعزام شدم. پس از شش ماه آموزش نظامی و گرفتن درجه‌ی گروه‌بانی به استان لنجان رفتم و هجده ماه خدمت باقیمانده را در روستای محمودآباد بخش قریه به تدریس و انجام کارهای عمرانی و بهداشتی مشغول گشتم که با سختی‌های بسیاری همراه بود در سال ۱۳۵۶ نقضی از خدمت به اصفهان بازگشتم و با توجه به تعهد خدمتی که داشتم در اداره‌ی آموزش و پرورش لنجان (زرین شهر) استخدام و به تدریس در روستای کله مسیح مشغول گشتم و همزمان تحصیلاتم را نیز در آموزشگاه سعدی (شبانه) ادامه دادم. در سال ۱۳۵۷ ازدواج نمودم که حاصل آن سه سر می‌باشد. در همان زمان برای آمدن برق به روستای همام تلاش بسیار نمودم. در کنار معلمی در اوقات فراغت به کارهای مختلف اشتغال داشتم. در اکثر سال‌های زندگی خود در طول شصت و پنج سالگی تا ۱۸ ساعت کار می‌کردم و شایان ذکر است که همیشه معلمی را کار اصلی خود قرار می‌دادم چرا که به کار معلمی علاقه‌ای بسیار داشتم. سرانجام در سال ۱۳۸۳ پس از سی سال خدمت بازنشسته شدم. در هنگام جنگ تحمیلی و ورود متجاوزانه‌ی دشمن به خاک میهن به مدت شش ماه در خط مقدم جبهه‌ی دُب حردان اهواز جمیع گردان ۱۵۱ دژ خرمشهر مشغول انجام وظیفه و ادای دین به خاک مقدس کشورم بودم.

در سال ۱۳۸۷ به اتفاق همسر با عنایت خداوند به حج تمتع مشرف شدم. در مدت حیات همیشه شاکر خداوند متعال بوده و هستم و همیشه راهنمایی، کمک به دیگران و صله‌ی رحم را سر لوحه‌ی زندگی و کارم قرار داده‌ام؛ همواره سعی کرده‌ام که وظایف دینی و اخلاقی خود را به بهترین شکل انجام دهم. امیدوارم که توانسته باشم گامی هر چند کوتاه در جهت ارتقای فرهنگ مردم جامعه و کشورم برداشته باشم.

www.ketab.ir

مقدمه

چو ایران نباشد تن من مباد
بدین بوم و بر زنده یک تن مباد

همی ایران سرای من است. از
جنگل‌های سرپوشیده شمال تا
دریای ببا و بیخ همیشه فارس
جنوب همه مملکت به مردم شریف
ایران زمین می‌باشد.
سراسر ایران با طبیعت زیبای خود
سرسار از شگفتی‌ها و زیبایی‌های
بی نظیر است.

جنگل‌های همیشه سبز با چشمه‌هایی سیمگون که از دل زمین می‌جوشد و بر روی
دشت‌ها جاری می‌شود. کوه‌های سر برآورده از دشت‌ها که سر به آسمان می‌سایند با
آبشارهایی زلال و پاک که از آن‌ها فرو می‌ریزد و زیبایی چشم‌نوازی برای همه ارمغان
می‌آورد. این کوه‌ها که گاهی با حریری سبز پوشیده شده و در جایی دیگر برف‌پوشی از
برف بر تن دارند همه نمادی از آزادی و استقامت مردم غیور این سرزمین هستند.

این خاک پهناور همه‌ی زیبایی‌های طبیعی را با هم دارا می‌باشد. از یک طرف
رودهایی که از دامنه‌های کوه سرازیر می‌شوند، به جلگه‌ها راه می‌گشایند و در آغوش دریا
می‌آرامند و از طرف دیگر صحرا و کویر که روزها آینه‌دار آفتابند و شب هنگام آن‌قدر

آسمان کویر به زمین نزدیک است که می شود از سبد آسمان یک بغل ستاره چید.
 به راستی کجای دنیا این همه تنوع و زیبایی طبیعی در یک جا جمع می شود؟!
 سرزمین ایران با داشتن طبیعتی متنوع دارای مردمی با فرهنگ ها و آداب و رسوم
 گوناگون اما یک دل و همرنگ می باشد.

از صفا و سادگی مردم جنوب تا طراوت و شادابی مردم شمال، از صمیمیت و
 خونگرمی مردم شمال تا شجاعت و دلاوری مردم غرب همه و همه یادآور سرزمینی با
 فرهنگ و تمدنی به قدمت تاریخ می باشد.

کتاب «سرشکشی» است در جهت معرفی روستایی کوچک اما زیبا از این
 سرزمین با مردمی سخت کوش و همیشه سرزنده در طول تاریخ.

این کتاب نگاهی به مسائل معارف، فرهنگی، تاریخی، اجتماعی، طبیعی، اقتصادی و...
 روستای همام دارد.

در پایان شایسته است از عزیزانی که مرا در جمع آوری مطالب یاری رساندند تشکر و
 قدردانی نمایم.

لازم به ذکر است که این پژوهش خالی از لغزش و غلطی نیست. امیدوارم عزیزان
 خواننده کاستی های آن را ببخشند و با امید این که مورد قبول طایفه فرهیختگان واقع
 گردد.

حسینعلی مختاری همامی

فروردین هزار و سیصد و نود و یک